

Hediye çeki uygulaması şeklinde çalışanlara yapılan yardımların aynı yardım olarak sayılıp sayılmayacağı ve sigorta primine tabi olup olmayacağı

No: 2019 – 57

Tarih: 29.03.2019

Çalışanlara, maaşlarına ek olarak kullanabilecekleri giyim ve yiyecek almaları için hediye çeki uygulaması şeklindeki yapılan yardımların aynı yardım olarak sayılıp sayılmayacağı ve sigorta primine tabi olup olmayacağı sirkülerimizin konusunu oluşturmaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının;

(a) bendinde, prime esas kazançlarının hesabının belirlenmesinde;

1) Hak edilen ücretlerin,

2) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,

3) İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin brüt toplamının esas alınacağı,

(b) bendinde, aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarlarının, prime esas kazançta tabi tutulmayacağı,

(c) bendinde ise, (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prime esas kazançta tabi tutulacağı, diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmayacağı hükme bağlanmıştır.

Yasa koyucu tarafından söz konusu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde örnekleme yoluyla hangi kazançların prim hesabında dikkate alınacağı hususunda kural konulmuş, bu kuralın istisnalarına ise aynı fıkranın (b) bendinde yer verilerek prim hesabında esas alınmayacak kazançlarda sınırlama yapılmış ve (c) bendinde de (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prim hesabında dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu maddenin düzenleniş amacına bakıldığında; işçilere yapılan ödemelerden prim kesilebilmesi için yapılan ödemelerin 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendinde belirtilen kazançlardan olması gerekmektedir. Bu durumda karşılığı nakit ödeme biçiminde olan ve (b) bendinde belirtilen istisnalar haricinde kalan tüm aynı yardımların prim hesabına dâhil edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan İşveren Uygulama Tebliği'nin "Kısmen Prime Tabi Tutulmayacak Kazançlar" başlıklı maddesinin (Aynı Yardımlar) alt başlıklı 7.8-1 maddesinde; İşverenlerce sigortalılara mal olarak yapılan yardımlar, tutarları üzerinde durulmaksızın, prime esas kazançlara dâhil edilmeyecektir. Ancak, aynı yardımların sigortalılara nakden ödenmesi halinde (örneğin yağ parası, un parası, ayakkabı parası gibi) prime tabi tutulması gerektiği belirtilmektedir.

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

Bu bağlamda hediye çekleri, ödemelerin sigortalıların kendilerine değil mal temini yapılan firmaya ibraz edilen fatura karşılığında ödendiği ve üzerinde yazılı tutar kadar alışveriş yapma imkânı sağlayan bir ödeme aracı olduğu, ayrıca bu çeklerin işçilere, gördükleri işe karşılık olmaksızın belli ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak, işverenler tarafından yardım amaçlı verildiği ve sadece giyim, yiyecek, erzak v.b. gibi çekte belirtilen ihtiyaca karşılık alışveriş yapma imkânı sağladığı, dolayısıyla ücret ya da ücret niteliğinde kazanç kavramı içinde yer almadığından, sadece mal teminine ilişkin olarak personele verilen hediye çeklerinin prime esas kazançta dâhil edilmemesi gerekmektedir.

Saygılarımızla,